

Konoplan

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXX

FEBRUAR 1982

Posvetilo ženam za 8. marec

• Petero nas je bilo. Sedeli smo za mizo in čakali. Spčetka smo se smejali in razgovarjali, nato smo igrali domino, naposled smo se naveličali ter umolknili.

• Zelo smo bili lačni. Mračilo se je že, matere ni bilo.

• Pred dobro uro se je bila napotila, bogvedi kam. Vedeli smo: kadar pride, prinese kruha. Prav nič nismo dvomili. Kajti večerilo se je in zvečer je treba večerjati.

• Zunaj, mislim da pred sedovo hišo, je zacvilil pes;

• žalosten, zategnjen glas je bil. »Lačen je, pa cvili!« je rekla sestra. Takrat je najmlajši brat nenadoma naglas zajokal; njegov jok je bil čisto podoben tistemu cviljenju.

• »Nehaj!« se je razhudila sestra; toda tudi v njeni besedi je bil jok; gledali smo na mizo, vsi smo trepetali. »Pogledam na cesto!« sem rekel.

• »Kaj bi gledal? Ne pride prej... če še kdaj pride!«

• Nenadoma se je občutilo grenko, zlobno sovraštvo do matere.

• »Saj bi lahko, če bi hotela! Sinoči je prinesla kruha, čemu bi ga nocoj ne, ko smo lačni kakor sinoči? Tam stoji, bogvedi kje, pa opravlja in se smeje ter se ne zmeni za nas! Takoj da se vrne, je rekla; zdaj je že ura minila, morda že poldruga ura... nalašč čaka, na cesti postaja, s soseda mi kramlja; sama je že najbrž večerjala, pa se ji ne muči s kruhom!«

• V tistem trenutku tudi med nami ni bilo več ljubezni.

• Počasi in tiho so se odprle duri. Na pragu je stala mati.

• Kakor ob belem dnevu smo razločili njen obraz. Ves bel in tenak je bil, oči pa so bile objokane in so gledale plaho; tako gleda grešnik na svoje trdosrčne sodnike.

• Mati se nas je bala...

• »Ali ste dolgo čakali?« je rekla s tihim, prosečim glasom. »Nisem mogla prej... niso dali...« K telesu je tiščala hleb kruha; že od daleč smo videli, da je skorja lepo rumena...

• O, mati, zdaj vem: tvoje telo smo uživali in tvojo kri smo pili! Zato si šla tako zgodaj od nas! Zato ni veselja v naših srcih, ne sreče v našem nehanju!...

Iz črtice Sveto obhajilo
Ivana Cankarja

Skladnost v barvah in vzorcih

Kako smo uspešni

Uspešnost poslovanja merimo na več načinov. Rezultate dela delavcev v tekočem obdobju lahko primerjamo z rezultati, doseženimi v ustrezni dobi preteklega obdobja ali planom postavljenimi cilji. Tak način merjenja nam pove, kako uspešno smo gospodarili v nekem konkretnem obdobju, ki smo ga vzeli za bazo, po drugi strani pa ugotavljamo, koliko se rezultati našega dela razhajajo s planiranimi. Ob tem pa se nam pojavi vprašanje, kakšna je naša uspešnost v primerjavi z uspešnostjo delovnih organizacij iz naše grupe. Naj takoj povem, da spada DO Induplati Jarše v grupo »Predilnice in tkalnice bombaža, trdih vlaken, svile in ostali proizvajalci tekstilne industrije.« V slovenskem prostoru to grupo sestavlja devetindvajset delovnih organizacij, za katere Poslovna skupnost tekstilne industrije objavlja primerjalne analize poslovanja po trimesečjih, in sicer kumulativno. Človeško in naravno je, da nas zanima, kako gospodariti so sed in kako stojimo mi v primerjavi z njim. Merjenje poslovne uspešnosti pa ni tako enostavno, kot na prvi pogled izgleda, saj je ne moramo izraziti z enim indikatorjem. Najbolj zgrešeno je namreč zapičiti se v en indikator in na podlagi tega posploševati na celotno uspešnost. Obstajajo poskusi medsebojno povezanih indikatorjev, ki naj kompleksno izrazijo rezultate dela. Naša analiza je torej le poskus nakazati, kakšno mesto zavzema DO Induplati Jarše v svoji grupaciji, čeprav je neko splošno oceno težko postaviti. Podatki za analizo so vzeti iz primerjalne analize poslovanja za I.—IX. 1981. Najbolj pomemben indikator je brez dvoma dohodek na delavca (kazalec pod zap. št. 1), ki ga pa zopet ne smemo jemati izolirano. Kot vidimo, smo po dohodku na delavca šele na 25. mestu, najbolj uspešna DO ima kar 2,56-krat večji dohodek kot mi, najmanj uspešna DO pa ima 77 % doseženega pri nas. Na tako nizek dohodek na delavca vpliva brez dvoma zelo nizka opremljenost delavca s poslovnimi sredstvi, kjer smo na predzadnjem, 28. mestu (kazalec zap. št. 9). Da smo z dohodkom na

delavca uvrščeni višje, je predvsem vpliv relativno visoke rentabilnosti poslovnih sredstev, kjer zavzema 8. mesto (kazalec zap. št. 2), saj ima najuspešnejša DO komaj za 17 % večjo rentabilnost. Indikatorji, ki primerjajo akumulacijo s čistim dohodkom, povprečno uporabljenimi sredstvi in dohodkom nas uvrščajo na 25., 20. in 23. mesto (kazalec zap. št.: 5, 6, 4). Kazalci od zap. št. 12 do 14. nam kažejo pokrivanje uvoza z izvozom v celotni zunanjetrgovinski menjavi in delež na konvertibilnem področju ter delež izvoza v celotnem prihodku. Na tem področju smo relativno uspešni, saj zavzemamo 8., 9. in 10. mesto. Po številu zaposlenih delavcev, na osnovi delovnih ur, smo na 8. mestu, kar nas uvršča med večje DO v naši grupi (kaz. zap. št. 15). Za konec pa vedno aktualno vprašanje: kako pa osebni dohodki? Indikator povprečni mesečni izplačani OD na delavca nas uvršča na 18. mesto (kaz. zap. št. 8), kar ustreza, če vemo, da ima najuspešnejša DO le 28 % višji povpr. OD na delavca kot mi, najmanj uspešna DO pa 81 % našega.

Franc VELEPEC

Zap. št.	Kazalci	Najb. us. DO	Najm. usp. DO	Induplati		Indeks	
				vred.	rang	3 : 5	4 : 5
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Dohodek na delavca		570.083	171.648	222.943	25	256	77
2. Doh. v prim. s povp. upor. sred.		57,16	18,44	48,96	8	117	38
3. Čisti dohodek na delavca		460.832	129.547	186.951	25	247	69
4. Akumul. v prim. z dohodkom		52,91	8,75	22,45	23	236	39
5. Akumul. v prim. s čistim doh.		60,74	10,94	26,77	25	227	41
6. Akumul. v prim. s povprečno uporabljenimi sredstvi		26,20	2,74	10,99	20	238	25
7. OD in sredstva SP na delavca — mesečno povprečje		15.629	9.042	11.408	20	137	79
8. Čisti OD — meseč. povp. na del.		12.392	7.900	9.700	19	128	81
9. Povpr. upor. sredstva na delavca		1.732.244	444.901	445.279	28	389	100
10. Del CD na skupno porabo		11,65	2,03	4,29	15	272	47
11. Del CD za rezervni sklad		17,15	2,80	3,01	17	570	93
12. Izvoz v primerjavi z uvozom		3.050,00	2,09	236,39	8	1290	1
13. Izvoz na konver. podr. v prim. z uvozom iz konvertib. podr.		3.050,00	2,09	147,44	9	2069	1
14. Vrednost izvoženega blaga v prim. s celot. prihodkom		58,54	0,00	13,70	10	427	0
15. Povpr. št. zaposlenih delavcev na osnovi delovnih ur		2.186	24	927	8	236	3

Nekaj mnenj obiskovalk sejma „Moda 1982“

— Letos je paviljon mnogo lepši in ogromno je razstavljenih artiklov. Zavese so zelo lepe in kvalitetne, tudi prti so boljši od tistih mehkejših iz prejšnjih let, ki so bili po prvem pranju precej slabši. Upam, da se bo vse dobilo tudi v trgovinah.

— Zelo lep je prt z rjavimi srčki in progaste zavese. Že sedaj imamo vaše zavese v kuhinji, vseh nam je predvsem grob otid in barva, kar zelo pristoji k sodobnemu pohištvo.

— Čeprav sem od konkurenčne

firme, kupujem vedno vaše zavese, ker mislim da ste na jugoslovanski sceni zaves še vedno najboljše. Zavese so elegantne in solidne — enkratne. Predvsem težje zavese so ekskluzivne, vendar se v privatnih stanovanjih sedaj manj uporabljajo, zato ne bi bilo slabo, če bi izdelovali tudi več rustikalnih in drugih redkejših zaves. Pri prtihih je bila v prejšnjih letih opazna stagnacija, letos pa je ponudba spet malo boljša, izvirnejša.

— Kadar kupujem zavese, grem vedno v industrijsko prodajalno v Jarše; prti pa so mi všeč zato, ker

delujejo zelo sodobno in domače.

Se nekaj obiskovalk sem povprašala in slabega mnenja nisem slišala. Le nekaterim se zdi predaletč iti po zavese v Jarše, v Ljubljani pa pravijo, da se naši izdelki bolj težko dobijo.

In če smem na koncu dodati še svoje mnenje — kot mnenje obiskovalke sejma: Takoj, ko sem vstopila v halo B, sem zagledala naš izredno okusno opremljen paviljon z elegantnimi barvnimi otenki zaves in ko sem pregledala vso halo s podobnim blagom, nisem našla lepšega.

Za nami je sejem »MODA '82«, ki je bil od 18.—22. januarja v prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Na povsem zasedenih razstaviščnih prostorih je razstavljalo 497 razstavljalcev. Prevladovala je konfekcija 45 %, modne tkanine 20 odstotkov, pletenine in usnjena konfekcija sta bila zastopana z 10 % in modni dodatki z 9 %.

Vsak razstavljalec je skušal razstaviti najboljše in najnovejše in pri tem upal na najvišje priznanje — kipec LJUBLJANSKI ZMAJ.

Komisija je od petih ljubljanskih zmajev podelila le tri, ker med usnjenimi izdelki in modnimi dodatki ni našla ustreznega kandidata za to nagrado. Kipec ljubljanski zmaj so dobili: v skupini konfekcije Jutranjka Sevnica za otroško poletno in športno kolekcijo, v skupini pletenin Rašica, Šmartno pod Šmarno goro za kolekcijo moških pletenih modelov, v skupini modnih tkanin pa TIM TOZD Eksperimentalna tkalnica Kamnik za kolekcijo večnamenskih tkanin za notranjo opremo imenovano Poletje.

Diplome »ljubljski zmaj« so dobili: Beti Metlika za celotno razstavljeno kolekcijo za prosti čas, Tekstilna tovarna Prebold za kolekcijo razstavljenih bombažnih tkanin za sezono pomlad — poletje, Almira Radovljica za razstavljene izdelke

ženskih in moških pletenih modelov, Industrija usnja Vrhnika za kolekcijo ženskih oblačil iz svinjskega velurja, Odeja Škofja Loka za kompletno razstavljeno kolekcijo in Galant Ljubljana za razstavljeno športno kolekcijo torbic za mlade iz plastificiranega platna.

Sukno Zapuže in Almira Radovljica pa sta prejela posebno priznanje za izredne dosežke pri spodbujanju izdelave domače volne, njeni industrijski predelavi in za izvrne volnene izdelke.

Moda letos

Komentar Marinke Hribernik

In kaj smo si lahko ogledali?

Najbolj veselo, najbolj razposajeno in pogosto tudi najbolj modno je bilo zlasti med tistimi proizvajalci, ki izdelujejo oblačila za prosti čas. Tu moramo na prvem mestu omeniti metliško Beti, ki je svoj nekdanji nočni program razveseljivo razširila. Kolekcijo bombažnih izdelkov so to pot domiselno zakrožili tudi z nepodloženimi, preprostimi pa nadvse učinkovitimi oblačili iz platna, jopiči, bermudkami, kombinezoni.

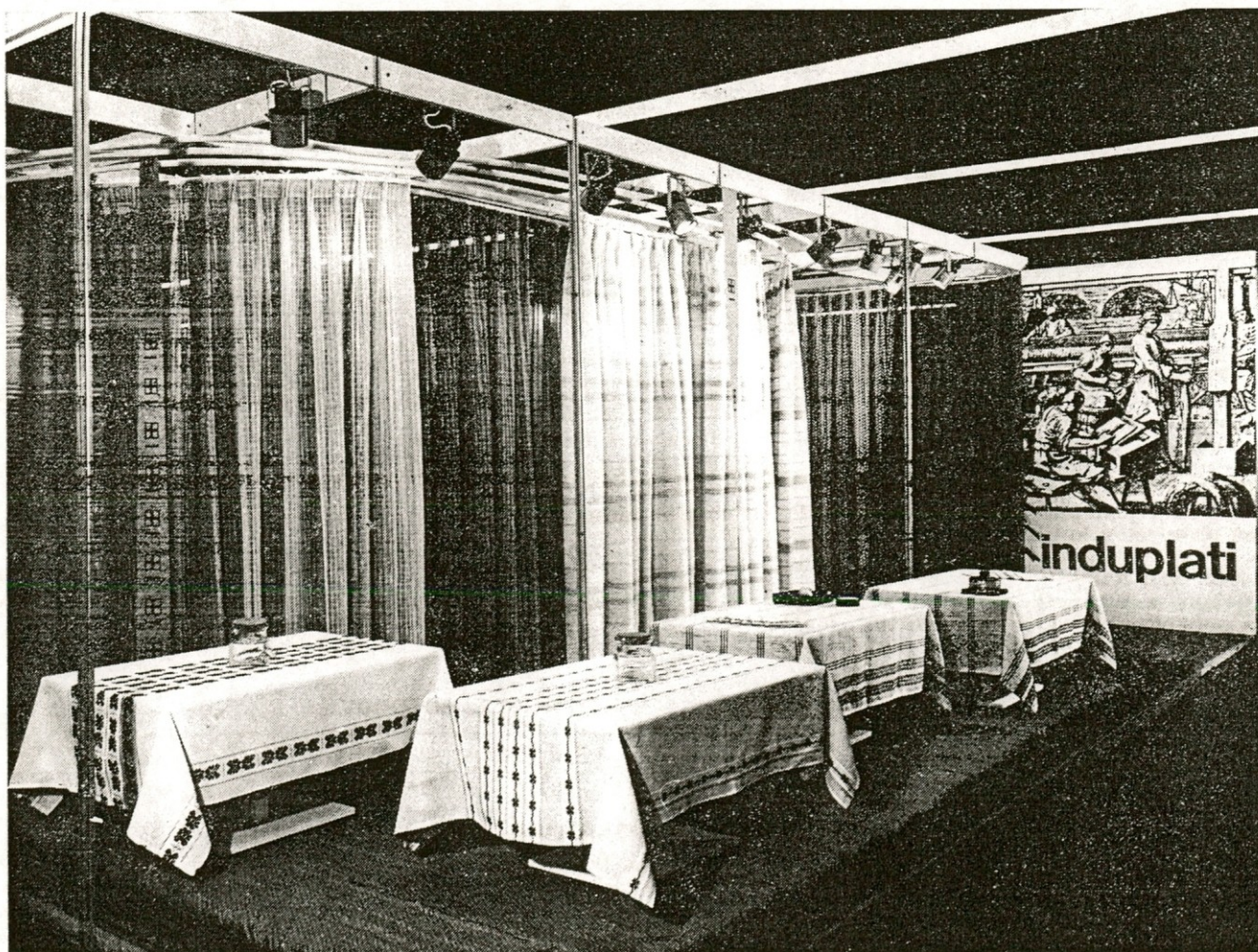
Pletenina spet osvaja z modno barvno ponudbo kopalk, ki jih smiselno dopolnjujejo modni brezrokavniki, halje, jopiči, hlače, kombinezoni in druga oblačila iz frotirja. Barve so: rdeča, oranžna, rumena in močno rožnata.

Zelo dober, čeprav po uporabnosti in funkcionalnosti nekoliko ožji program so ponudili Toprovci iz Celja.

Med velikimi v skupini pleteninarjev sta bili brez konkurence spet Rašica in Almira. Medtem ko je za svoj moški program Rašica že drugič zapored dobila najvišje sejmsko priznanje, pa je bila pozornost mimoidočih pred Almirinim paviljonom v prvi vrsti namenjena novosti. V sodelovanju s tovarno Sukno iz Zapuž začenjajo na novo obujati gorenjsko ovčerejo, iz volne domačih ovc predejo volno in jo primerno oplemenitijo. Potem obe tovarni domačo volno delno vtaketa v redni industrijski program, del domače volne bo namenjen nekakšnemu Sirogojnu po slovensko, ki ga kani razviti Almira med slovenski-mi pletilci.

Jutranjkin otroški program za poletje je bil zelo živahen, moden in obenem nadvse uporaben.

Zelo lepe, umirjeno elegantne, v manj žarečih in bolj varnih, pa zato (Nadaljevanje na 4. strani)

Del našega paviljona na GR v Ljubljani

Ocena poslovanja TOZD Maloprodaja v letu 1981

Leto je zopet naokoli in treba je pregledati rezultate poslovanja. V TOZD Maloprodaja smo v letu 1981 delali s povečanimi prodajnimi kapacitetami, saj smo takoj na začetku leta odprli novo prodajalno v Sarajevu. Da bi se v prihodnje še lažje odločali za nove investicije, je treba analizi poslovanja posvetiti kar največ pozornosti. Pa poglejmo tokrat rezultate poslovanja preko raznih tabel, ki bodo dovolj nazorno prikazale uspešnost poslovanja posameznih prodajal v naši TOZD.

Iz vseh tabel je razvidno, da je najbolj uspešna prodajalna v Jaršah. Seveda smo že od vsega začetka vedeli, da se ostale dislocirane prodajalne ne bodo mogle primerjati z njo. Da so tudi ostale prodajalne zelo uspešne, pa čeprav so šele dobro začele poslovati, vidimo iz rangiranja kupcev v DO Induplati. Prodajalna v Jaršah je pri rangiranju vseh kupcev na prvem mestu, prodajalna v Beogradu na šestem, prodajalna v Sarajevu pa na petnajstem mestu, čeprav je šele začela poslovati. Če pa rangiramo samo kupce trgovine, potem je prodajalna v Jaršah prva, prodajalna v Beogradu se je uvrstila na četrto in prodajalna v Sarajevu na deseto mesto. Pri tem je treba poudariti, da bi pri pomanjkanju surovin, in s tem večjega števila naših artiklov, ne mogli doseči takšne rezultate, če pri nabavi ne bi imeli prednosti. Razumljivo pa je, da smo vse svoje obveznosti za nabavljeno blago plačevali virmanskno s povprečnim ča-

MODA LETOS

(Nadaljevanje s 3. strani)

nič manj modnih, naravnih barvnih odtenkih, so se predstavili pri Muri. Kamniški Svilanit je izdelal zelo lepe brisače, obenem pa so bili odlični tudi z modno ponudbo kravat.

Varaždinski Vis je v množici sicer prav dobre ponudbe dežnikov vseh vrst, izstopal s kolekcijo dežnikov, za katere je vzorce narisal slikar naivec Ivan Rabuzin.

Galant iz Vižmarij se je izkazal pri oblikovanju pisanih, cenениh in učinkovitih najstniških torbic in torb iz plastificiranega platna.

Razmeroma veliko smo videli tudi modne smučarske konfekcije, izkazali pa so se tudi metražerji, ki so pripravili in ponudili nekaj izredno lepih in nadvse modernih poletnih tkanin, občudovali smo nekaj lepih ženskih torbic in pa usnjene in krznenе izdelke Utoka iz Kamnika in Industrije usnja Vrhnika.

Naš razstavni prostor je bil v spodnji etaži hale B, kjer smo na površini cca. 70 m² skušali kar najbolje prikazati zavese in prte iz naše nove kolekcije za leto 1982.

1. RAST REALIZACIJE

Prodajalna	REALIZACIJA v 000 din				INDEKSI		
	1. 1978	1. 1979	1. 1980	1. 1981	79 80	80 79	81 80
Jarše	38.606	47.326	59.582	84.076	123	126	141
Beograd	2.693	9.632	11.514	15.660	*358	120	136
Sarajevo	—	—	—	7.190	—	—	—
Skupaj	41.299	56.958	71.096	106.926	138	125	150

* prodajalna v Beogradu je začela poslovati 1. 7. 1978

2. RAST NABAVE PO NAB. VREDNOSTI PRI PROIZVODNIH TOZD INDUPLATI

Prodajalna	NABAVA v 000 din				INDEKSI		
	1. 1978	1. 1979	1. 1980	1. 1981	79 78	81 80	80 79
Jarše	30.875	35.477	43.664	63.815	115	123	146
Beograd	3.108	7.185	8.068	12.502	231	112	154
Sarajevo	—	—	2.063	5.898	—	—	286
Skupaj	33.983	42.662	53.795	82.215	125	126	152

3. RAST NABAVE PO TOZD PO NABAVNI VREDNOSTI

a) Prodajalna Jarše

v 000 din

Leto	TOZD 1	TOZD 1 + 4	TOZD 4	Skupaj	Indeks
1978	14.633	16.242	—	30.875	100
1979	15.365	19.411	701	35.477	115
1980	16.391	26.450	823	43.665	123
1981	20.804	40.625	2.386	63.815	146

b) prodajalna Beograd

v 000 din

Leto	TOZD 1	TOZD 1 + 4	TOZD 4	Skupaj	Indeks
1978	2.198	655	—	2.853	100
1979	3.177	3.965	43	7.185	251
1980	3.519	4.511	38	8.068	112
1981	6.614	5.577	311	12.502	154

c) Prodajalna Sarajevo

v 000 din

Leto	TOZD 1	TOZD 1 + 4	TOZD 4	Skupaj	Indeks
1980	1.879	182	2	2.063	100
1981	2.659	3.084	155	5.898	285

4. RAST KOLIČINSKE PRODAJE ŠOTOROV

v kom

	Leto 1979			Leto 1980			Leto 1981			
	JA	BG	sk.	JA	BG	sk.	JA	BG	SA	skup.
mali šotori	564	103	667	627	80	707	366	46	27	439
vel. šotori	419	175	594	563	125	688	302	61	16	379
prigrade	1.918	441	2.359	1.994	439	2.433	2.408	331	125	2.864
Skupaj	2.901	719	3.620	3.184	644	3.828	3.076	438	168	3.682

(Nadaljevanje na 5. strani)

OCENA POSLOVANJA TOZD MALOPRODAJA V LETU 1981

(Nadaljevanje s 4. strani)
som 3—4 dni, kar pri ostalih kupcih ni običaj, saj večina plačuje z menico in to na 90 dni.

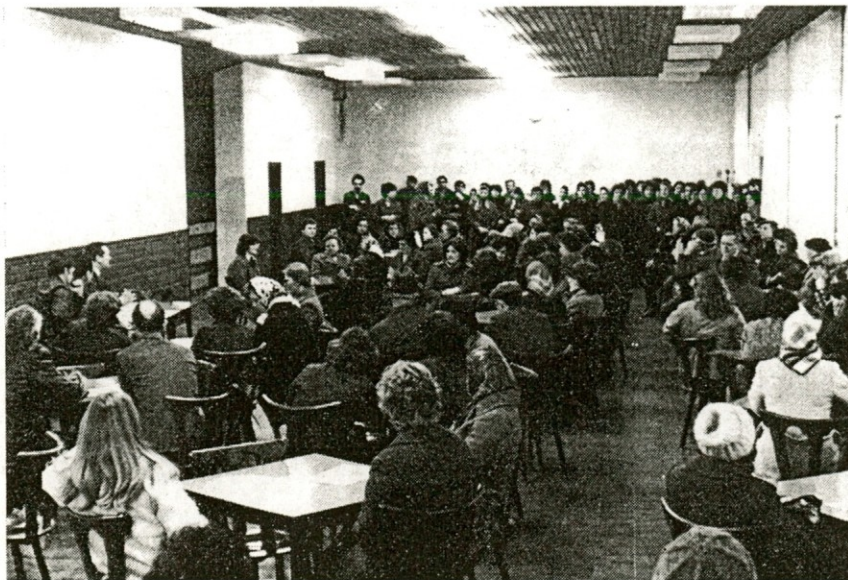
Ce malo bolj analiziramo še tabelo 4. RAST KOLIČINSKE PRODAJE ŠOTOROV, ki predstavlja polovico realizirane vrednosti prodaje v naši TOZD, potem lahko vidimo, da se je količinska prodaja šotorov v letu 1981 zmanjšala. Zmanjšanje gre na račun malih šotorov in velikih šotorov, medtem ko se je količina pri prigradah povečala. V letu 1981 smo od malih šotorov imeli v prodaji samo šotora Nanos in Izletnik, medtem ko so lahki majhni šotori popolnoma izpadli iz proizvodnje, ker nismo mogli dobiti kvalitetne lahke šotorske tkanine (nylon), iz katere bi te šotore izdelali. Pri večjih šotorih pa je po mojem mnenju prišlo do zmanjšanja predvsem zato, ker smo šotor Split dobili iz proizvodnje šele konec julija (zasedene kapacitete v proizvodnji za izvoz), kar pa je za prodajo že prepozno in nam je večina šotorov obležala na zalogi. Poleg tega se veliko kupcev, ki se odločijo za dopust v kampih, odloča za nabavo prikolic, zato se je tudi povečala prodaja predšotorov. Predvidevamo, da bomo v letošnjem letu imeli pri prodaji šotorov dosti lažjo situacijo, saj imamo na začetku leta v prodaji že skoraj vse planirane tipe šotorov in predšotorov, razen

malih lažjih šotorov, le-te pa pričakujemo iz proizvodnje v kratkem.

Pozornemu bralcu že same tabele dovolj zgovorno povedo, da je bilo poslovanje v naših prodajalnah dobro; tudi v prodajalni Sarajevo, ki je poslovala šele prvo leto in je praktično brez posebne reklame dosegla zadovoljivo realizacijo. Torej se moramo tudi vnaprej potruditi, da bomo širili našo lastno maloprodajno mrežo, in to predvsem na področju, kjer smo zelo slabo prisotni pri prodaji naših izdelkov (SR Makedonija). Prav tako bomo morali razširiti oz. povečati prodajno površino tudi v prodajalni Jarše, saj drugače ne moremo pričakovati povečanja fizične prodaje v tej prodajalni. Lokacijska dokumentacija za razširitev prodajalne v Jaršah je že v delu, medtem ko smo od SIS za poslovni prostor iz Skopja že dobili pismeno odobritev, da nam bodo dodelili poslovni prostor v zgradbi, ki se že gradi in bo predvidoma gotova konec letošnjega leta. Imamo torej kar velike in zahtevne plane investiranja, ki pa so v celoti odvisni od doseganja zadanih planskih nalog in s tem od dela sredstev, ki smo jih v planu predvideli za razširitev. Upamo, da bomo s skupnimi močmi dosegli postavljene cilje.

**Vodja TOZD Maloprodaja
Fanika Zajec**

DOPISUJTE V KONOPLAN

Zbor delavcev

KAKO JE POTEKALO PRAZNOVANJE DEDKA MRAZA

Letos je v naši občini prvič stekla skupna akcija na področju praznovanja dedka Mraza.

V preteklem letu je potekala javna razprava o samoupravnem sporazumu o obdarovanju otrok in ostalih občanov v naši občini. Znano je, da po končani razpravi rezultat glede podpisa tega sporazuma ni izzvenel ravno najbolje. Med tistimi DO, ki tega sporazuma niso podpisale, je bila tudi naša. V zvezi s tem je sindikat mnenja, da se postopek v naši DO ponovi, in sicer naj bi bilo to v mesecu februarju. Rad bi povedal, da kljub temu, da se nismo odločili za ta sporazum, naši otroci niso bili odrezani od tega programa, ki se je odvijal enako za vse otroke v občini Domžale. Finančnih sredstev je za to akcijo sicer zmanjkalo, ker niso k sporazumu pristopili vsi in istočasno niso odvedli sredstev v ta namen. Da pa akcija ne bi stekla polovično ali celo zamrla, kar bi bilo še bolj nepošteno do naših malčkov, je priskočila na pomoč skupnost otroškega varstva Domžale in različno pokrila, v upanju, da se tam, kjer še niso pristopili k sporazumu, odločijo za ta korak in ob zaključnem računu nakažejo omenjeni skupnosti razliko, ki jo je v ta namen nakazala. Točneje vsoto, ki je bila za vso DO odmerjena po že znanem ključu. Upam, da bomo tudi v naši DO uspeli drug drugemu pojasniti zadevo in da bo ob ponovnem odločanju predlog sprejet.

V ilustracijo sem vam dolžan orisati, kako je ta akcija ob novem letu potekala.

Program novoletnega praznovanja je potekal takole:

— program za predšolske otroke je bil razdeljen v tri skupine: Prvi del je vključeval prireditve v vzgojnovarstvenih ustanovah, drugi v krajevnih skupnostih, tretji pa v obliki odprtega vrtca. V času od 15. do 21. decembra sta otroke v vrtcih obiskali lutkovni skupini ŠKD Josip Broz Tito in ŠKD Krašnja.

Otroke, ki niso vključeni v vrtce, je dedek Mraz s spremstvom, lutkovnimi in igralskimi skupinami obiskal na prireditvah v krajevnih skupnostih. V odprtih vrtcih pa so si otroci lahko ogledali risane in diafilme. Skratka, vsem otrokom je bli to pot dedek Mraz dostopen. Upam, da se bo drugo leto ob izkušnjah letošnjega programa še povečal in obogatil. Še enkrat pa apeliram na vse OOS Induplati, da razložijo svojim sodelavcem pomen te akcije, in prepričam sem, da bo nova situacija popolnoma drugačna.

Janez Hafner

Kalkulirajte sami in vse vam bo jasno

V zvezi z vprašanjem o normativih in vrednosti hladnih malic vam posredujemo nekaj podatkov iz analize poslovanja kuhinje oziroma iz podatkov o kalkulacijah za 28 jedil za tople malice, katere smo sestavili v mesecu novembru 1981 (tudi ti podatki so zastareli, ker so se nabavne cene materialov — živil do sedaj ponovno podražile). Iz analize je razvidno, da je potrebno za pokrivanje stroškov poslovanja kuhinje pribiti na osnovo 80 %. Ta pribitek (80 %) je povprečni in se notranja delitev giblje pri jedilih po naročilu v restavraciji do 150 %, pri toplih mailcah pa od 30 % pri malicah z večjo vrednostjo osnovnih materialov do 100 %, pri manjših vrednostih porabljenih živil, povprečni pribitek pa znaša pri malicah 60 %.

Zaradi načina koriščenja blokov za malice pa ugotavljamo, da je večja potrošnja malic, kjer imamo manjši pribitek, ostajajo pa nam malice, ki so enostavnejše. Te malice, ki naj bi bile za pokrivanje povprečnih stroškov, ostajajo ob delitvi in se zaradi zdravstvenih razlogov in predpisov zavržejo (za prašiče). Hladne malice, ki se koristijo namesto pripravljene tople malice, so za nas dvakratni strošek (neizkoriščeni topli obrok — izdan hladni obrok), zato o vrednosti hladnega obroka ne bi razpravljali.

Pri kalkulacijah za 28 jedil — tople malice in pri pokrivanju stroškov, s 60 % pribitkom na material, so stroški za malice razdeljeni:

— poraba materiala (živila) — din 29.—

— materialni stroški: gorivo za prevoze, elek. energija, potrošni in čistilni material, komunalne storitve, zdravstveni pregledi, varstvena obleka, drobn inventar, stroški prevozov na delo in za malice del. TOZD din 3,60.—

— amortizacija din 1,56.—

— obveznosti iz dohodka za splošne in družbene potrebe, za delovno skupnost in za druge namene — din 4,15.—

— za osebne dohodke, netto din 5,49.—, bruto din 7,53.—

— za skupno porabo din 0,78.—

— rezervni sklad — din 0,38.—

Iz zgornje razporeditve pokrivanja stroškov je razvidno, da pri nabavnih cenah živil iz novembra 1981 ne moremo ustvariti niti minimalnih sredstev za razširjeno reprodukcijo, vsako povečanje nabavnih cen pa nas sili v izgubo.

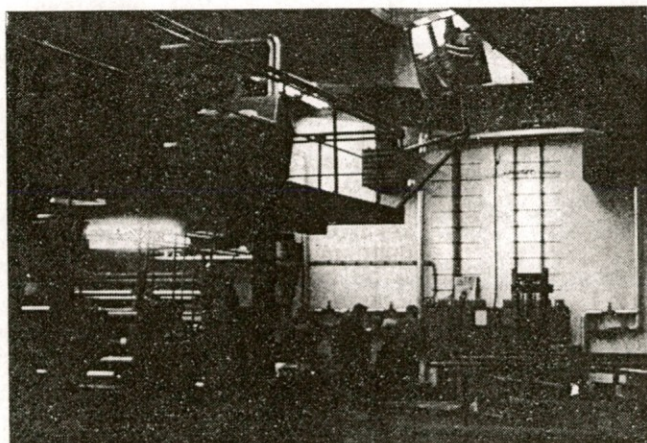
K temu bi pripomnili, da smo v letu 1981 pridelali vso zelenjavo: zeleno solato, paradižnik, kumarice, stročji fižol, čebulo, česen, sveže zelje za solato in delno grah na vrtu za lastnim delom. V obračunski vrednosti predstavlja to 11.400.000.— din, pri vzreji prašičev (12 kom. letno), smo doprinesli znesek din 9.900.000, ter uslužno pranje perila din 2.690.000. Poleg omenjenega dodatnega dohodka smo vršili tudi prevoze za druge tozd v znesku okoli 6.000.000 din. Mislimo, da poseben komentar o tem ni potreben. Ob tej priložnosti bi dodali še nekaj misli o rezervacijah počitniških kapacitet v Umagu in na Planini. Vsako leto se ponavljajo neresnosti ob prijavah za letovanje, tako so vse naše kapa-

citete prodane, vendar sledi pri potrjevanju oziroma vplačilu rezervacij toliko odpovedi, da nam je nemogoče kasneje kapacitete dopolniti, to pa povzroča izpad dohodka, ki ga nihče ne pokriva. Mora nam biti jasno, da je korektno poslovanje nujno, vsaj v teh časih, ko vsi radi govorimo o stabilizaciji.

Se nekaj o anketi: večino odgovorov lahko pri tem načinu financiranja počitniške dejavnosti smatramo kot neresne, saj se večina odgovorov nanaša na predrage usluge, za mnenja o pokrivanju in načinu poslovanja pa je bil majhen odziv. Anketa je tudi pokazala, da anketiranci po našem mnenju niso seznanjeni, kako TOZD posluje, primerjava cen z drugimi počitniškimi domovi ni najboljša, ker so načini pokrivanja stroškov v teh zelo različni. Mnenja smo, da je potrebno anketo analizirati, OOS in samoupradni organi pa naj predlagajo, če je potrebno, drugačen pristop k reševanju letovanj.

Smatramo, da smo v letu 1981, tudi če bo končni finančni rezultat na robu pozitivnega poslovanja, delali po načelih gospodarnosti in s tem doprinesli družbi svoj delež. Spomniti se moramo, da gospodarimo z družbenimi sredstvi, katera so v dotrajanem stanju in moramo vlagati precejšnja denarna sredstva za vzdrževanje le-teh. Iz rezultatov našega dela ugotavljamo, da smo s svojo pridnostjo in napakami vsaj enakopravni delavci DO.

Iz uprave tozd Restavracija in počitniški domovi

Delovni dan v oplemenitilnici

Občani

**LJUBLJANSKA BANKA —
BANKA DOMŽALE**

vam nudi

potrošniške kredite na osnovi prodaje tuje valute po naslednjih zelo ugodnih pogojih:

- 200 % kredita od dinarskega zneska prodane valute
- 8 % obrestna mera
- odplačilna doba do 5 let
- znesek kredita bo nakazan na vašo hranilno knjižico ali tekoči račun
- vsak kredit je odobren v 3 dneh
- po odplačilu kredita vam banka vrne dinarsko vrednost vaše prodane valute.

V Banki Domžale vam bodo nudili še vse dodatne informacije.

Pred volitvami

Delegatske volitve za 3. mandat skupščin družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti so pred nami. Priprave na te volitve pa so nas zaposlovale že od junija 81 dalje, in sicer z evidentiranjem kandidatov in predkandidacijskim postopkom. Temeljna organizatorja in usklajevalca vseh priprav v zvezi z volitvami sta SZDL Slovenije in ZS Slovenije, v organizacijah združenega dela pa sindikat.

Postopek evidentiranja je potekal sledeče:

— najprej smo pregledali, kako je delegatski sistem deloval doslej in se odločili, kakšne oblike delegacij bomo organizirali za naslednja štiri leta. Ugotovili smo, da ima tako posebna kot združena delegacija svoje dobre in slabe strani, zato smo se odločili za enako, to je kombinirano organiziranost delegacij:

TOZD PROIZVODNJA — SIS

5 posebnih delegacij (7 del.):

- zdravstvo
- tel. kulturo
- izobraževanje
- raziskovanje

TOZD PROIZVODNJA — SIS

1 združena delegacija za soc. varstvo (10 del.):

- soc. skrbstvo
- pok. inv. zavarov.
- stanovanj. zadeve
- otr. varstvo
- otr. varstvo
- zaposlovanje

TOZD PROIZVODNJA — DPS

1 delegacija za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA (10 del.)

TOZD KONFEKCIJA — SIS

5 posebnih delegacij (7 del.):

- zdravstvo
- tel. kulturo
- izobraževanje
- raziskovanje

TOZD KONFEKCIJA — SIS

1 združena delegacija za socialno varstvo (10 del.):

- soc. skrbstvo
- pok. inv. zavarov.
- stanovanj. zadeve
- zaposlovanje

TOZD KONFEKCIJA — DSP

1 delegacija za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA (10 del.)

1 združena delegacija za socialno varstvo (10 del.):

DSSS — SIS

1 združena delegacija za soc. varstvo (10 del.):

- zdravstvo
- tel. kulturo
- izobraževanje
- raziskovanje

DSSS — SIS

1 združena deleoacija za preostale SIS (10 del.):

- soc. skrbstvo
- pok. inv. zavarov.
- stanovanj. zadeve
- zaposlovanje

DSSS — DSP

1 delegacija za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA (7 del.)

TOZD MALOPRODAJA in TOZD RESTAVRACIJA — vsi delovni ljudje predstavljajo delegacijo

— Posamezni IO sindikata so izdelali predloge za vse člane delegacij SIS in DPS, in sicer avgusta 81, pregledali so aktivnost dosedanjih delegatov in izpolnjevanje pogojev za ponovno kandidiranje.

— V septembru mesecu smo vse kandidate obravnavali na samoupravnih centrih, kjer so bili kandidati potrjeni in vključeni v evidenco evidentiranih možnih kandidatov.

— Delovnega človeka lahko evidentiramo kot možnega kandidata brez njegove poprejšnje privolitve, ker je evidentiranje družbeno priznanje za njegovo delo in prizadevanje ter podlaga za nadaljnji kandidacijski postopek. Kandidiranje pa se lahko opravi le na podlagi soglasja predlaganega možnega kandidata.

— Postopek evidentiranja se je večkrat ponovil zaradi fluktuacije in drugih naravnih sprememb kadrov. Na zadnjem zasedanju IOS smo izoblikovali tudi predloge za člane naših samoupravnih organov, katerih volitve — kot smo že vajeni — so vsako leto (o tem na koncu sestavka).

Izvršni odbori sindikata so na svoji seji pred temeljno kandidacijsko konferenco oblikovali iz vrst

evidentiranih kandidatov kandidatno listo in sprejeli sklep o sklicu TKK, ki je bila 6. 2. 1982 po samoupravnih skupinah. Sprejeli smo tudi poslovnik TKK, obravnavali naše kandidate in kandidate nosilnih funkcij v občini, republiki in federaciji. Izbrali smo tudi enega kandidata za prvo občinsko kandidacijsko konferenco.

Možni kandidat s svojo privolitvijo, da sprejema kandidaturo, javno izraža svojo voljo in željo, da bo odgovorno in po svojih močeh tvorno sodeloval v volilni aktivnosti in da bo, če bo izvoljen, opravljal svojo funkcijo v skladu z izraženim zaupanjem in pooblastili.

V času priprav na volitve smo štirikrat sestavili zbirna poročila o številu, starosti in strokovni sestavi evidentiranih kandidatov. Pri tem smo morali gledati na to, da je med kandidati dovolj žensk, mladine, članov ZK, da so zastopani delavci iz vseh delovnih sredin in različnih izobrazb ter narodnosti glede na strukturo zaposlenih v TOZD.

Sedaj, ko to berete, so TKK že za nami in kandidati potrjeni. Preberete si jih lahko na oglasnih deskah. Pred nami so še volitve 11. 3. 1982 (datum je določen) po TOZD, kjer bomo volili naše delegate v delegacije DPS in SIS, 14. 3. 1982 pa bodo volitve po KS in občinah za organe in delegacije občine.

Čas delegatskih volitev pa sovpa da tudi z našimi vsakoletnimi volitvami članov v samoupravne organe (v delavske svete, samoupravne delavske kontrole in disciplinsko komisijo). Volitve samoupravnih organov bodo potekale istočasno z volitvami delegacij, to je 11. marca.

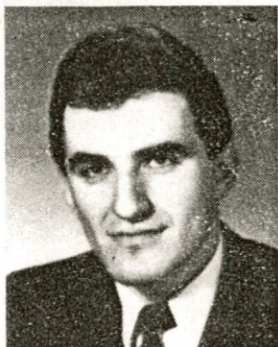
Da se spomnimo: Leta 1980 smo ponovno uvedli sistem vsakoletnih volitev, pri katerih se voli polovica članov, npr. delavskega sveta; mandat traja 2 leti in le lahko največ dvakrat ponovi.

Na voliščih bodo tri skrinjice: ena za glasovnice kandidatov DPS, ena za glasovnice kandidatov SIS (morda bosta dve skrinjici — ena za združeno delo in ena za posebne delegacije, ker bo glasovnic več) in ena vol. skrinjica za glasovnice samoupravnih organov v naši DO. Na vsaki skrinjici bodo pripete kandidatne liste, tako da boste vedeli, v katero skrinjico bo treba odložiti glasovnico.

Dan volitev je po svoje prazničen dan in marsikdo med vami, predvsem kar vas je starejših delavcev, se boste spomnili časov, ko vam ta možnost ni bila dana. No, spomine prepuščamo vam, v glasilu pa o tem kdaj drugič.

Bernarda

Osnovne smernice dela novega predsedstva

Franc VELEPEC, predsednik OO ZSMS v Induplati

Bilanca delavnosti naše OOZMS »Induplati« Jarše zadnjih nekaj let ni bila na zavidljivi ravni. Naša aktivnost oziroma prizadevnost je »spala«, ne vemo, če za služeno »zimsko spanje«. Priznati je treba, da si je predsedstvo trudilo prebuditi iz sna našo mladino, vendar v svojih prizadevanjih ni bilo najbolj uspešno. Krivda leži na nas vseh, saj je bila udeležba na sestankih, predavanjih, delovnih akcijah in ostalih aktivnostih porazno nizka. Boljša je bila le na novoletnih srečanjih in izletih, pa še tam nikoli nad 20-odstotna. Osnovnih vzrokov za tako nizko udeležbo nam definitivno še ni uspelo ugotoviti, zato tudi ne vemo, kako to našo »bolezen« ozdraviti. Mar je res, da dandanes ni nobena stvar več interesantna, če ni honorirana? Ali pa je vzrok v dolgočasnosti in nezanimivosti sestankov? K slednjem velja pripomniti, da so sestanki taki, kakršne si sami naredimo. Če so nezanimivi, so zato, ker nihče ni pripravljen v njih aktivno sodelovati, aktivno pa ne sodelujemo zato, ker nismo dovolj seznanjeni s problematiko, ki jo obravnavamo. Ker pa nihče noče pred ostalimi pokazati svoje neznanje, vsak pač hlini zviška svojo navidezno nezainteresiranost in v razpravi sodeluje le z raznimi neprimernimi opazkami, da bi vzbudil pozornost drugih. V psihologiji ta pojav označujejo kot enega od obrambnih mehanizmov človeka na frustracijo. Zakaj ne bi potisnili sebe v prvi plan z vprašanji, ki bi zanimala vse. To pa lahko uspešno uresničimo le tako, da pridemo na sestanek pripravljeni. Vsak dan nam prinaša

probleme, na katere ne poznamo dogovorov. Zapišimo si svoje misli in ugotovitve ter vprašanja na list papirja, kajti le tako ne bomo tega pozabili. Na sestanku nam tako ne bo težko dati svojega prispevka in pomagati, da bo sestanek zanimivejši in uspešnejši, ker bomo pripravljeni. Novo predsedstvo se bo zato trudilo po svojih najboljših močeh, da bi naredilo sestanke zanimivejše. Poskusili se bomo čim tesneje povezati in sodelovati z drugimi družbe-

nopolitičnimi organizacijami v naši delovni organizaciji in z občinsko konferenco ZSMS. Seveda pa bodo vsa prizadevanja zama, če ne bo množičnosti, saj le peščica ljudi ne more in ne sme predstavljati dela večine. Zato vsem našim mladincem novoizvoljeno predsedstvo ponuja veliko dobre volje in samo od nas samih je odvisno, ali bomo izboljšali svoje skromne dosežke iz preteklih let.

Franc Velepec

NAKLJUČNO ALI PREDVIDENO

Skladišče gotovega blaga je prazno. Je vzrok temu:

- konjunktura
- sodobni in dopadljivi vzorci
- cena
- kvaliteta, s katero se ponasamo ali
- premajhna proizvodnja

Ustanovitev društva DIATI občine Domžale

V času ekonomske stabilizacije se vse bolj opiramo na domače znanje in opuščamo kupovanje tujega znanja in opreme, vendar na vseh področjih našega delovanja premalo vključujemo inventivno dejavnost — premalo se čuti ustvarjalnost, kreativnost potrebna industriji, obrti in malemu gospodarstvu — zelo značilni veji gospodarjenja ravno v naši občini.

Zato smo se 10. decembra zbrali na povabilo iniciativnega odbora v restavraciji »Slamnik« v Domžalah na ustanovni občni zbor **DIATI (društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav)**. Taka društva v drugih občinah delujejo že vrsto let, npr. v naši sosednji občini Kamnik že kar 18 let in je tako drugo najstarejše društvo DIATI v Sloveniji.

Ustanovljeno društvo DIATI bo lahko najuspešnejši nosilec ustvarjalnosti v delovnih sredinah, iz katerih bodo izhajali člani društva.

Društvo je sprejelo svoja pravila, ima svoj pečat in znak, njegovo delovanje pa temelji na načelih samoupravljanja in javnosti.

In kdo je lahko član društva? To nam pove 9. člen, ki pravi: »Vsak občan lahko postane, ob enakih pogojih, član društva na način, ki je določen v teh pravilih, in sicer mora imeti patentno listino ali patentno prijavo ali potrdilo gospodarske organizacije o tehnični izboljšavi ali koristnem predlogu v smislu Zakona o patentih in tehničnih izboljšavah. Redni član društva lahko postane tudi oseba, ki se aktivno ukvarja z izumiteljskim delom ali delom na področju razvoja in napredka tehnike, kakor tudi z delom, ki je kakorkoli povezano ali pomembno za izumiteljsko dejavnost in zaščito pravic izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav.«

Veliko nas je vključenih v delovni proces, vsakodnevno oprav-

ljamo več ali manj enake naloge, premišljujemo o njih in gotovo marsikdo med vami pride na bolj enostavno, bolj ekonomično ali bolj varno rešitev nekega procesa, vendar to svojo misel ne realizira do konca, ne sporoči naprej, čeprav bi taka misel lahko bila velikega pomena za tovarno kot tudi za predlagatelja, ki bi bil ustrezno nagraden.

Pozivamo vse tiste, ki imate veselje do izumiteljstva oziroma ste že avtor tehnične izboljšave, da to prijavite našemu tovarniškemu **Odboru za spremljanje inovacijske dejavnosti** in zbiranje prijav s pripombo, da želite postati član društva DIATI.

V kolikor še niste seznanjeni, še enkrat navajam člane imenovanega odbora, kateremu se javite: Karolina Puhan — predsednik, Zdenka Seliškar — član in Gordana Gardaševič — član.

Gordana Gardaševič

Preventiva in kuravita; piše Majda Škrinjar

Pijanstvo in alkoholizem

Pijanstvo je posledica akutne zastrupitve z etilnim alkoholom. Etilni alkohol (C₂H₅OH), brezbarvna, lahko hlapljiva tekočina je glavna sestavina alkoholnih pijač. Iz pijač zaužiti alkohol zelo hitro pride skozi sluznico želodca in črevesja v krvni obtok. S krvjo pride v jetra, iz jeter pa ga kri raznese po celem telesu. Ko pride alkohol do možganov, gre v možganske celice in povzroča motnje njihovih funkcij. Te motnje se kažejo v delovanju ravnotežja, govora, sluha, mišljenja in vseh drugih možganskih funkcij. Stanje pijanosti brez dvoma ni normalno, pri hujših oblikah pijanstva je potrebna celo nujna zdravniška pomoč; tudi smrt zaradi zastrupitve z alkoholom ni redka. Mnogo ljudi se opije enkrat ali večkrat v življenju, ker je uživanje alkohola pač povezano z običaji in navadami vsakdanjega življenja, pa vendar ne postanejo alkoholiki.

Ce pa kdo začne uživati alkoholne pijače redno in čez mero ter postane od alkohola odvisen ali izgubi zmožnost kontrole nad količino zaužite alkoholne pijače oz. če izgubi sposobnost za abstinenco, čeprav za en sam dan, tedaj govorimo o **alkoholizmu**. Alkoholizem že dolgo priznavamo za bolezen, ki je dolgotrajna in se razvija od 5 do 20 let. Nastaja skozi proces, ki ga lahko razdelimo v več obdobjih in faz. Kadar bolnik zaradi kakršnihkoli razlogov ne dobi v organizem potrebne količine alkohola, postane nemiren, boli ga glava, tresejo se mu roke, počuti se zelo slabo in toži

o najrazličnejših bolečinah v telesu. Te znake imenujemo abstinencijske simptome.

Alkohol ves čas spreminja osebnost človeka, dokler ne propade moralno in etično oz. umre zaradi vrste komplikacij, neozdravljivih okvar posameznih organov in možganov, jeter itd., ali celo napravi samomor. Posledice obolenja pa se odražajo še na socialnem področju, tako v družini kot v službi oz. bolezen ne prizadene samo bolnika, temveč še ljudi, ki živijo z njimi.

Iz vseh teh razlogov je zdravljenje potrebno čimprej, vendar navadno ni tako. Bolnik se namreč vrsto let na vse načine brani, da bi se šel zdraviti:

1. ne prizna da pije in sploh, da je alkoholik,
2. če pa že prizna, obljublja abstinenco, itd.

Upira se zato, ker dolga leta prav nič ne trpi zaradi odvisnosti od alkohola. Obratno! V alkoholni omami mu je lepo. Pravzaprav si ne more predstavljati življenja v trajno treznem stanju, ko je svet zanj siv, žalosten in brez pomena. Takšen odpor do zdravljenja z vsemi mogočimi obrambnimi sistemi in manipulacijami traja v glavnem vse dotlej, dokler se zaradi posledic alkoholizma ne znajde v brezizhodnem položaju — doma ali v službi in se zato odloči za zdravljenje. Propad alkoholika je mogoče ustaviti s pomočjo ustreznega zdravljenja, v vseh fazah obolenja. Čeprav zdravil proti alkoholni zasvojenosti

ni, se v času zdravljenja nauči — **učiti živeti**, in sicer:

- odvisnosti od **dela**, v katerem se uresničuje,
- odvisnosti od **družine**, kjer najde srečo in zatočišče,
- odvisnosti od **kulture**, ki ga plemeniti,
- odvisnosti od **narave**, ki mu daje novih moči in ga opozarja, da je majhen, toda njen važen del,
- da je odvisen od **participiranja** pri družbenih dogajanjih.

Od tega, ali bo ozdravljeni alkoholik razvil svoje zavrte, zamrte sposobnosti, je pač odvisen njegov položaj v družini, v združenem delu in v družbi nasploh. Ustreznega položaja mu ne more dati nihče s strani; lahko mu samo pomagamo in ga spodbujamo, da si ga pridobi sam.

Najbolj popolno informacijo o alkoholizmu bomo dobili, če se pogovarjamo z zdravljenim alkoholikom ali če preberemo eno izmed knjig alkoholologa dr. Janeza Ruglja, ki se je v Sloveniji prvi predal sodobnim tokovom socialne psihiatrije pri zdravljenju alkoholikov. Knjiga **Dolga pot** je izšla v Ljubljani leta 1977 za Dan žena. Citiram posvetilo: »Knjigo posvečam ženam alkoholikov z željo, da bi zmogle dovolj moči, odločnosti in vztrajnosti v prizadevanjih za svojo osvoboditev!« Citiram nekaj podatkov iz poglavja — Gospodarska škoda zaradi alkoholizma:

— V Sloveniji imamo najmanj 80 tisoč alkoholikov. Večina je v naj- (Nadaljevanje na 10. strani)

ALKOHOLIZEM ...

(Nadaljevanje z 9. strani)
bolj produktivni dobi svojega življenja (30 do 35 let).

— Računamo, da alkoholik izgubi v življenju vsaj 10 delovnih let, to pomeni, da na vsako generacijo v Sloveniji izgubimo 800.000 delovnih let.

— Če alkoholik med letom izgubi samo dva delovna meseca zaradi bolezni in drugih izostankov z dela, gre v Sloveniji zaradi alkoholizma v izgubo na leto 160.000 delovnih mesecev.

Medicina se drži pravila, da je bolezen treba predvsem preprečiti, če ji to ne uspe, pa zdraviti. Pri alkoholizmu je težje kakor pri drugi bolezni ločiti zdravljenje od preprečevanja. Že dejstvo, kako težko je preprečevati alkoholizem nam najbolj kaže, da si lahko vsak nemočno in brez kontrole, v neomejenih količinah nabavi alkoholne pijače, ki so povzročitelji bolezni. Tako preprosto si ne moremo nabaviti nobeno drugo sredstvo, ki povzroča bolezen oz. prikazano gospodarsko škodo.

Naša DO, ki ima organizirano zdravstveno socialno službo, rešuje probleme alkoholizma vsa leta od vzpostavitve službe, in sicer po smernicah medicine, ki je tozadevno nenehno v razvoju. Začetek dela je bil zastrašujoče pesimističen, toda okrepljen z voljo in mislijo: če bomo pomagali vsaj enemu alkoholiku, da se bo vsestransko rehabilitiral, bomo izpolnili svojo dolžnost. Danes smo kar ponosni na dva sodelavca, ki s treznimi očmi gledata lepoto sveta okoli sebe ter pridno opravljata svoje delo.

Sicer je DO izoblikovala tudi program boja proti alkoholizmu:

1. V samoupravne splošne akte in sam pravilnik o varstvu pri delu smo vnesli določbo, da delavec ne sme pričeti oz. nadaljevati z delom, če je vinjen oz. v opojnem stanju, ter določbo, da so neposredni vodje del dolžni odstraniti delavca z dela če je pod vplivom alkohola oz. v opojnem stanju.

2. Realizirali smo v času malic nabavo samo brezalkoholnih pijač.

3. Iz reprezentance smo izločili alkoholne pijače.

4. V program poučevanja novincev smo vnesli zdravstveno prosveto alkoholizma.

5. Zajeli oz. evidentirali smo alkoholike in jih vsestransko motivirali za zdravljenje.

6. Seznanjali smo neposredne vodje del s sodobnimi pogledi na alkoholizem oz. da smejo in morajo uporabljati vsa zakonita sredstva in postopke, da se alkoholik čim prej znajde v brezizhodnem položaju, v katerem nima druge izbire kot odločitev za zdravljenje.

7. V kolikor smo alkoholika pripravili, da se je odločil za zdravljenje, smo mu omogočili sodobno zdravljenje in družbeno rehabilitacijo.

Majda Škrinjar

V pokoj je odšel tovariš Franc Jeraj

Zapisal Otmar Lipovšek

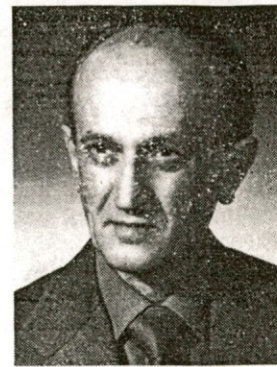
Pred novim letom 1982 je bilo, ko sva si sedla nasproti, najprej v naši lepi sejni sobi in potem v pisarni šefa komercialnega sektorja. Svojega sogovornika sem prosil za razgovor, preden bi mi »ušel« v pokoj. Ni bil takoj pripravljen pogovarjati se, ker ni vedel, s čim bi pričel. Potem ko so besede stekle, je bilo tega veliko. Od maja 1950 do danes je pač dolga doba in za nekatere stvari je prav, da jih tudi v tej obliki ohranimo mlajšim sodelavcem, da bodo vedeli: **ni bilo vse tako, kot je danes.** Prisluhnimo torej pripovedi Franca Jeraja, ki je diplomiral leta 1964 na Višji šoli za organizacijo dela in si pridobil naziv inženir organizacije dela.

»Od leta 1950 imam shranjene vse podatke, ki zadevajo proizvodnjo pripravljavnice in tkalnice, katerih vodstvo sem s prihodom prevzel. V obeh obratih je bilo zaposlenih okrog 560 ljudi, večina je bila tkalcev, ki so delali na 330 statvah. Kdor tistih časov ne pozna osebno, temu je tudi pogled v tkalnico težko opisati. Posebnost so bile statve za okroglo tkanje gasilskih cevi in jadrovinski oddelek, ki je bil od ostale tkalnice predeljen z zaključevino. Vsako soboto smo imeli eno uro čiščenje strojev in prostorov.

Leta 1961 smo montirali prve Picanol avtomatske statve. Tri leta pred tem nove stroje za okroglo tkanje gasilskih cevi, katere smo nabavili na Norveškem (Picanole je dobavila tovarna Tekstilstroj iz Zagreba). Nove statve smo najprej montirali v II. nadstropju predilnice, kjer smo imeli na voljo polovico proizvodne hale. Ko sem prišel v Induplati, smo izdelovali vsega 26 artiklov, največ kanafasa in jacquardski gradel za žimnice. Veliko smo delali tudi pollanenega platna.

Picanole in ATR statve smo po nekaj mesecih preselili v novo zgradbo, ki je bila po načrtih predvidena za pomožne delavnice. Žal smo »zlate čase« za investicijsko dejavnost zamudili, to so nam očitali mnogi — in upravičeno. Tako smo se ubadali s staro škrobnico, za katero smo komaj zmogli denar za novo sušilno komoro znamke mohr. Stara je ostala dolgo let tudi pripravljavnica, kjer je bila novejšega datuma le »kopsarca« ter angleško snovalo znamke schlafhorst. Obe saki snovali sta bili starega tipa, eno celo tako staro, da njenega avtorja večina sploh nikoli poznala ni (imela je še leseno cevčnico).

Kljub tem težavam je bila v tistih časih aktivnost Zveze komunistov, ki se je tedaj še imenovala KPJ, in sindikata, živahnejša, kot je danes. Komunistov nas je bilo takrat okrog 50, število je kasneje zavoljo kampanjskega pridobivanja članov naraslo celo na 100, je pa zopet upadlo. S tovarišem Lovrom Giovanelijem smo leta 1978 slavili

Franco JERAJ

30 let partijskega staža. Danes je v celoti gledano sestav naše OO star; priliv mladih zastaja.

Do leta 1950 je bila Induplati na nezavidljivem glasu. Takrat pa so prišli iz šole mlajši tekstilci, ki so prekinili s fluktuacijo. Kader se je stabiliziral in to je bilo dobro. Življenjski pogoji so bili drugod še naprej boljši, vseeno, za Induplati so se pričeli boljši časi. Z letom 1950, takrat sem prišel v Induplati, sovpada tudi pričetek samoupravljanja. Na prvih volitvah so me izbrali za predsednika upravnega odbora. To sem bil potem še nekajkrat.

Spominjam se tudi razprav o zahtevi po boljši informiranosti članov kolektiva, kar je bil povod za začetek izdajanja lastnega glasila, ki smo mu dali ime Konoplan. Med prvimi odločitvami je bil tudi sklep o izgradnji nove ograje okrog tovarne, ker je bilo mogoče priti skozi staro ograjo, kjer se je to komu zahotelo. Prilika dela tatu, in tatvine so bile zato takrat pogoste. Vmes pa so se tatovi s čuvaji tudi obstreljevali — z ostrimi naboji.

Kljub temu sem prepričan, da smo delali pred tremi desetletji z večjim idealizmom; dandanes smo materialisti. Drug drugemu smo in postajamo iz dneva v dan bolj tuji. Včasih smo se spontano lotili tudi najtežjih nalog (sečne akcije, zavzeto delo, ki je rodilo udarnike ipd.). Najboljši med nami je dobil radioaparatus znamke Kosmaj, udarniki pa živilske karte vrste TD, pa točke za nakup tekstilnih izdelkov in drugega.

Ja, vzdušje je bilo pristrčnejše in rad se spominjam izleta pionirjev našega telovadnega društva Partizan, katere sva s tovarišem Zabukovcem popeljala na izlet v Opatijo. Za krmilom starega avtobusa, ki je bil »naš«, je sedel Inko. Z Ladom sva menjaje skakala iz avtobusa in na vrhniškem klancu podstavljala coklo pod kolesje, da ne bi zdrveli po klancu nazaj proti Vrhniki.

Leta 1959 smo bili trije na strokovnem izpopolnjevanju v SSSR. Velikosti njihovih tovarn z našimi (Nadaljevanje na 11. strani)

(Nadaljevanje z 10. strani)

niso primerljive, vseeno je napravila name največji vtis Moskva s svojimi širokimi cestami, preko katerih se komaj upaš. Edinstven je tudi Rdeči trg ter moskovska podzemna železnica s postajami.

Leta 1960 sem si kupil fička. To je bil velik dogodek za tiste dni. Na prva leta mojega življenja v Jaršah me spominjajo tudi družabni večeri, katere smo tako složno in skrbno pripravljali. Pri nas v Induplati se je enako kot drugod, prav zaradi takšne oblike dela, porodila potreba po ustanovitvi društva. DITTS se je rodil leta 1953; postal sem prvi predsednik.

Tekom teh let, je rekel na kraju moj sogovornik, ki je bil najprej obratovodja tkalnice, nato vodja priprave dela in nazadnje šef tehničnega sektorja v skupnih službah Induplati, je postala »febrka« drugačna, kot je bila. Pogoji dela so neprimerno boljši in standard je na zavidljivi ravni. Sodobnejša je tudi strojna oprema, čeprav ni modernizacija nikoli zaključena in zato še to in ono manjka. Tri desetletja sem sodeloval pri oblikovanju politike dela Induplati; o uspešnosti sem pripovedoval. To mi daje zavest, da sem lahko zadovoljen, ko odhajam. Ob tem bi rad naglasil, da grem iz prvega v drugi dom.

Sledilo je tisto obvezno vprašanje za konec obujanja spominov, katerih je bilo vedno več. Kaj boš počel doma, kakšen je načrt za naprej?

To sem sklenil napisati: Tovariš Jeraj, prijatelji ostajamo in s tem gradivom je mogoče živeti še dolgo brez posebnih načrtov. Ti bodo nastajali po potrebi.

ZAHVALE

Ob smrti mojega dragega
KARLA GREGORCA

se zahvaljujem vsem sodelavcem Konfekcije Mengeš za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoča hči
Ivanka Pogačar

Ob smrti moje drage mame
FRANČISKE RAHNE

se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za denarno pomoč.

Hčerka
Mari Rahne

Ob smrti mojega moža
JOŽETA LENČEK

se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za denarno pomoč in spremstvo na zadnji poti.

Žena Nika z družino

IN MEMORIAM IVANU VAVPETIČU

Ivan Vavpetič

Leto se je stekalo. Veliko rok prijateljev in znancev je bilo v teh dneh podanih. Geste so spremljale le jedrnatelje želje: »Srečno in zdravo!« Družini Vavpetič so tiste dni stiski rok izražali sožalje in sočutje. Kruta bolezen jim je za vedno iztrgala iz njihove sredine človeka, ki jih je vseskozi varno vodil skozi življenje. Mislim, da je odveč vprašanje, če smo ga poznali. Ivan Vavpetič-Sloser (partizansko ime) je bil naš dolgoletni član. Bil je krepak in odločen ter v svoji skromnosti z lahkoto opravljal delo, ki mu je bilo zaupano. Kot kovač je moral marsikdaj po žareče železo v ogenj in prav to je bil njegov življenjski motiv. S svojo jekleno pestjo je bil vedno pripravljen udariti in pomagati tovarišem v najtežjih trenutkih. Že ko se je pred 63 leti rodil v Jurjevi družini, je njegov jok dal vedeti svetu, da gre za fantiča, ki se ne bo dal kar tako ugnati. Narava ga je obdarila z močjo in hrabrostjo. In s poštenostjo, to bi rad posebej poudaril.

Med nami je bil izbran za najrazličnejše funkcije. Nobene se ni branil. Deloval je v sindikalnih odborih in samoupravnih organih. Bil je predsednik upravnega odbora in Zveze borcev. Bil je povsod, kjer je življenje zahtevalo neomahljivega človeka, ki bo deloval v korist široke družbe. Ne bi pretiraval, če bi rekel, da je kot nekakšen ljudski branilec zagovarjal tiste, ki se jim je godila krivica. Nikoli ni bilo za vse enako in tega tudi v prihodnje ne bomo doživeli. Toda pravica majhnega človeka je bila za Ivana Vavpetiča svetinja. Osebnost se pri tem ni okoriščala.

Mnogi, ki so mu v juriših sledili, so ga v miru prehiteli. Tega jim ni zavidal, nasprotno, vese-

lil se je srečanj z borci, ki se niso ustrašili nekajkratne premoči sovražnika. Bil je samozavesten. Tudi takrat, ko je bil dobro razpoložen, je kazal resen obraz. Veselost je odsevala samo srce. Kdo bi kdajkoli pomislil, da bo prav to junaško srce odpovedalo.

Tudi ko je bil upokojen, ni miroval. Ukvarjal se je s svojim poklicem in nekaj časa tudi s farmarstvom. Večkrat smo se videli in vsakič je bilo snidenje prijetno.

Za družbo je delo nadaljeval v krajevni skupnosti. Menda je bil vedno izvoljen v članstvo. Tudi v tej zadnji sestavi je bil član. Njegov glas je veliko tehtal, zato ker se je za socializem boril; in boril se je za svoj narod in za sovaščana.

Ovinkov ni poznal, najmanj v besedah — kar je komu slo, to mu je povedal, naravnost v oči. Škoda, da nismo vsi takšni.

Pota življenja so različno dolga, zato nam je slovo hudo predvsem, kadar je to slovo od dobrega človeka, poštenjaka in od od junaka.

Lik pokojnega Ivana nam bo ostal v spominu, predvsem pa naj bodo on in njemu enaki vodilo mladim na svojih bodočih življenjskih poteh.

Slava njegovemu spominu!

Janez Hafner

ZAHVALA

Ob tragični smrti mojega
sina

DUŠANA MIHELČICA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem predilnice in sukalnice za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Žalujoča:
Pepca Mihelčič
z družino

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega
moža

IVANA VAVPETIČA

se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala tudi tovarišu Hafnerju za poslovljene besede ob odprtem grobu.

Žalujoča žena Katarina

obvestila iz kadrovske službe

TOZD PROIZVODNJA

Vstopi:

1. Jurišič Marija, dvojenje v predilnici, vstopila 1. 1. 1982,
2. Benčina Olga, tkalka, vstopila 12. 1. 1982,
3. Žerovnik Milka, tkalka, vstopila 12. 1. 1982,
4. Lisjak Anton, not. transp. pripr., vstopil 14. 1. 1982,
5. Burja Stane, vzdr. strojev v tkalnici, vstopil 18. 1. 1982,
6. Šivavec Irena, tkalka, vstopila 19. 1. 1982,
7. Flis Slavica, tkalka, vstopila 20. 1. 1982.

Izstopi:

1. Friškovec Marija, tkalka, upokojena 31. 12. 1981,
2. Gavranovič Zemka, tkalka, izstopila 31. 12. 1981,
3. Kordež Dušan, not. tran. v pripr., odšel v JLA 6. 1. 1982,
4. Jurišič Marija, dvojenje, izstopila 8. 1. 1982,
5. Avbelj Stane, mikanje, odšel v JLA 8. 1. 1982.

TOZD KONFEKCIJA

Vstopi:

1. Hribar Sandi, ključavničar v kov. konstr., vstopil 4. 1. 1982,
2. Rode Jože, del. na mont. ogroditij, vstopil 4. 1. 1982,
3. Vovk Marko, del. na pripr. ogroditij, vstopil 4. 1. 1982,
4. Narat Milan, ključavničar, varilec, vstopil 18. 1. 1981,
5. Rogovič Miroslav, mehanik v OE Mengeš, vstopil 18. 1. 1982,

Izstopi:

1. Šoštarič Jože, pom. ključavničar, odšel v JLA 6. 1. 1982,
2. Plaznik Milan, ključavničar-varilec, odšel v JLA 6. 1. 1982,
3. Homar Janez, pom. ključavničar, odšel v JLA 6. 1. 1982.

TOZD MALOPRODAJA

Sprememb ni bilo.

TOZD RESTAVRACIJA IN DOMOVI

Sprememb ni bilo.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Vstopi:

1. Hrovat Darinka, koresp. za izvoz, vstopila 1. 1. 1982,
2. Videnšek Anton, proj. in nadzor elektro del, vstopil 18. 1. 1982.

POROČILO O GIBANJU OD ZA DECEMBER 1981

Vrednost točke je znašala v bto vrednosti din 0,09. Povprečno izplačani osebni dohodki so se gibal sledeče:

TOZD Proizvodnja — din 11.025.—
TOZD Maloprod. — din 13.083.—
TOZD Restavracija in počitniški domovi — din 11.956.—

TOZD Konfekcija — din 10.526.—
Delovna skupnost skupnih služb — din 16.786.—
Pregled osebnih dohodkov za mesec december za delo v polnem delovnem času, ob normalnih delovnih pogojih in polni oceni zahtevnosti del oz. nalog.

Razred	TOZD Proizv.	TOZD Malopr.	TOZD Restav.	TOZD Konfek.	DSSS
7000—8000	13			10	1
8000—9000	52		1	63	1
9000—10000	113	4	2	71	2
10000—11000	118		4	64	6
11000—12000	99	4	6	31	5
12000—13000	45	10	3	17	7
13000—14000	25	3		9	10
14000—15000	20	2	1	7	11
15000—16000	16		1	3	6
16000—17000	7				9
17000—18000	2	1		3	10
nad 18000	5	2	1	7	38
s k u p a j :	515	26	19	285	106
Najnižji OD	7108	9116	8885	8230	8035
Najvišji OD	26026	24804	20525	26905	34609
Povprečni OD	11025	13083	11956	10526	16786

Bolniški izostanki v mesecu decembru 1981

TOZD	Štev. zaposl.	Bolniški izost. v %	Nesreče pri delu v %	Nega druž. čl. v %	Spremljavo druž. čl. v %	Noseč. in por. dop. v %	Podalj. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvodnja izd. iz sintetičnih vlaken	539	4,78	0,48	0,80	0,06	0,95	1,43	8,50	8.807
Maloprodaja	27	6,84		0,41				7,25	371
Restavr. in domovi	19		2,73					2,73	98
Konfekcija	294	2,67	0,31	0,61	0,21	0,43	2,05	6,28	3.544
Delovna skupnost skupnih služb	110	1,70		0,11	0,10	1,82	1,82	5,55	1.173

Povprečni izostanki za celotno podjetje:
Zaposlenih 989 delavcev in 2 vajenca.

Izostanki zaradi bolezni 4,53 %

Izostanki zaradi nesreč 0,40 %

Izostanki zaradi nosečnosti in poroda 0,85 %

Izostanki zaradi podalj. por. dop. 1,59 %

S k u p a j : 7,37 %

Izstopi:

1. Lah Vesna, korespondent v EAS, izstopila 23. 1. 1982,

POROČILI SO SE:

- Rojc Marija, Konfekcija Radomlje, poročena MALNAR.

REDAKCIJO
SMO ZAKLJUČILI
29. JANUARJA 1982

Izdaja v 1400 izvodih DO INDUPLATI Jarše n. sol. sub. o. Uredniški odbor: Hilda FRELIH, Gordana GARDASEVIC, Otmar LIPOVSEK, Janez KOSMAC, Cilka MRDJENOVIC, Ingo PAS, Bernarda PAVLIC (urednica), Alojz PUSLAR, Matjaž PAVLIN, Janko UKMAR, Majda VRHOVNIK. Natisnila tiskarna Učnih delavnic v Ljubljani. Konoplan je oproščen plačila prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS (421-1/72 od 8. 4. 1974).